

vidi pri ohranjenih beneških Slovencih, ki ne kažejo posebnega veselja, da bi se pofurlanili. Tudi te resnice ne more utajiti gosp. Leicht, vendar pa meni, da to ne govori proti njemu, češ: saj so bili Furlani vendar zadosti močni, da so pregnali Slovence iz ravnine!

G. Leicht torej najprej zanikuje, da bi bili kdaj Slovenci v večjem številu stanovali na Furlanskem, in dokazuje iz zgodovine in iz krajevnih imen, da jih tam dōli prav za prav niti ni bilo »še sence ne« (str. 54), vendar pa se končno ponosno bahá, kakó so jih Furlani »pohrustali«. In da tudi slovenskih županij ni bilo nikjer na Furlanskem, to dokazuje po njega mnenji nekov popis vasij, ki so leta 1718. (čujte!) pripadale »gastaldiji« (okrajnemu sodišču) v Čedadu. Iz tega popisa se vidi, da sta tudi slovenski županiji ob Nadiži in Kozici pripadali sodišču čedadskemu. Ali je to kaj čudnega? Ali si ni beneška republika, kateri sta pripadali omenjeni županiji, prisvajala vsega civilnega in kriminalnega sodstva po vseh svojih raztresenih posestvih? Kdor ima moč, ima tudi pravico, in zató so morali trpeti tudi beneški Slovenci, da so jih sodili v Čedadu, nikar da bi pri domačih županijah iskali svojega zadostila, kar bi bilo vsekakor pametneje in ceneje.

Iz kratka: g. Leichtu se ni prav nič posrečil dokaz, da na Furlanskem ni bilo slovenskih naselbin in županij, in najsi ga morda to peče, vendar bodo razboriti ljudje verovali in trdili, da je »avita coltura« na Furlanskem še jako mlada!

S. R.

LISTEK.

Obrtno knjigovodstvo. Poročali smo že v poslednji številki, da je izšla v zalogi D. Hribarja nova knjiga za obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah, katero je spisal g. dr. *Tomaž Romih*, meščanske in obrtno-nadaljevalne šole učitelj v Krškem. Gospod pisatelj pravi v predgovoru, da je sestavil svojo knjigo po Gruberjevi nemški knjigi; vendar pa »Obrtno knjigovodstvo« ni zgolj prevod, nego obravnava zlasti poglavje o menicah dōkaj natančneje od nemške knjige. Radi pritegnemo g. pisatelju, da je vsekakor želeti, ako se tudi širše občinstvo seznaní z bistvom meničnega prometa, sosebno ker ga je mnogo pri naših posojilnicah, in takisto mu potrdimo, da je razvrstil svojo tvarino vseskozi pregledno in umevno. Izrazi so do malega pogojeni prav srečno, nečejo pa nam prijati skovanke kakor hrbtoprepisnik za indosanta, ali nahrbto-zapisanec za indosatarja i. t. d. — takih terminov, običnih v vseh jezikih, pač ne kaže prevajati! Gospod pisatelj pojasnjuje menična opravila na konkretnih slučajih in se povsod drži istega poslovnega dogodka; mimo tega je v tekst vtisnjenih 39 meničnih obrazcev, takó da bode poglavje o menicah dobro ustrezalo i šolskemu pouku i potrebam obrtnega stanú. — Razmerno dobro je sestavljen tudi nastopni oddelek o jednostavnem ali obrtnem knjigovodstvu, ki navaja poleg temeljnih pojmov vse bistvene in pomožne knjige ter

obseza tudi dva poslovna vzgleda, v dodatku pa jako umestna pojasnila, kakó je naglati denar, kakó preračunjati vrednostne popirje in končno, kakó je dobavljati denar.

Težišča vsi knjigi je pač iskati v poglavji o obrtnem knjigovodstvu, toda prav to poglavje nam ugaja najmenj. Prvič nas motijo obile tiskovne hibe, ki bi se res nekoliko dale opravičiti s tem, da se knjiga ni tiskala na bivališči pisateljevem, bolj še pa nas motijo stvarne hibe, katere bi nikakor ne smele biti v knjigi, namenjeni preprostim rokodelskim učencem, najmenj pa v knjigovodstvu, kjer bi se moralo vse ujemati do zadnje pičice! Z nastopnimi vrstami hočemo prijazno opozoriti na nekatere stvari, ki se morajo vsekakor odpraviti, oziroma popraviti v eventualni drugi izdaji.

Na str. 78. sta poleg drugih zapisana ta-le poslovna dogodka, da bi se vknjižila v blagajniško knjigo:

»Dné 3. januarja prodam S. Gorišku tukaj 2 tucata robcev à 2·15 gld. — Dné 4. januarja prodam B. Raiču: 2 namizna prta à 3·75 gld., 1 tucat majhnih serviet à 2·60.€ — Ta dva dogodka sta na str. 79. oziroma na str. 80. vknjižena takó, kakor bi bil S. Gorišek prejel vse to blagó, kar ga je tukaj navedenega, Raič pa ni prtov ni serviet; pač pa so pri Raiči vknjiženi 4 *m* suknà à 6·20, o katerih ni na str. 78. omenjenega ničesar. — Na str. 78. čitamo dalje ta-le dogodek: »Dné 19. januarja plačam krojaču A. Tlapaku njegov račun z dne 9. I. 19·50 gld.« Ta dogodek je v blagajniški knjigi vknjižen dné 10. januarja in sicer z 10 gld. 50 kr., kar je sevéda neprijetna tiskovna hiba. — Dogodek, ki se nahaja na str. 78.: »Dné 15. januarja kupim od Gregoriča 115 litrov vina à 20 kr.€, pa niti vknjižen ni! —

Na str. 86. in 87. stoji v pojasnilu: »Gornik v Mariboru nam je poslal blagó dné 5. I., 10. III. in 15. V.« Dejanski pa so ti dogodki vknjiženi dné 5. I., dné 12. III. in dné 20. V.

Pri praktičnem vzgledu števil I. na strani 91. je naveden dné 1. meseca junija ta-le dogodek: »Plačam najemnine za mesec julij (prav junij) 15— gld.€ Teh 15 gld. ni vknjiženih ni v folijirani ni v paginirani blagajniški knjigi. — Dné 6. junija je bilo treba vknjižiti tudi ta dogodka: »Plačam pomočniku 8 gld. zaslužene tednine« in potem: »Gospodu vikarju Ivanu Knavsu pošljem račun za 9·50 gld., katero vsoto poravna takoj.« Prav nobenega vzroka ne vidimo, zakaj se je ónih 9·50 gld., katere je plačal Knavs, vknjižilo pred tednino pomočnikovo. — Dogodek dné 12. junija: »Popravim pri hiši gospé Hočevarjeve št. 67. žlebove . . . delo računam 2·50 gld.€ Zakaj sta vknjižena namesto 2·50 gld. samó 2 gld.? — Pri tem praktičnem vzgledu čitamo v blagajniški knjigi dné 30. junija, da se plača davka gld. 8·50; ta znesek pa niti ni naveden v poslovnem načrtu na str. 94.! Omeniti je treba še nekaterih važnejših tiskovnih pogreškov. Dné 15. junija se plača račun, ki je vknjižen v glavni knjigi šele dné 17. junija; dné 20. junija je iztržek vknjižen z 28·45 gld. namesto z 28·40 gld.; dogodek dné 23. junija je v glavni knjigi vknjižen, kakor da se je zvršil šele dné 27. junija. Pri računu dr. Mencingerja na strani 103. stoj med sklepnima črtama gld. 33·50 in ne gld. 18·50.

Marsikaj se je vrnilo tudi pri drugem praktičnem vzgledu na str. 137: Dné 3. januarja oddá strugar 12 stolovih nog à 0·50 gld.; v kupovniku so te noge zaračunjane po 0·52 gld., dočim beremo v blagajniški knjigi, da so se plačale po 0·50 gld. — Dogodek dné 14. I.: »Prodám eskomptni banki potezko na S. Kneza s 6% diskontom.« Kakó je vknjižen ta dogodek? Dočim stoji v dospetni knjigi res 324·90 gld., zaračunjalo se je v blagajniški knjigi 267·90 gld., menj 6% za 87 dnij! — Dné 23. I. »Frau Perušek tukaj plača na obračun 25— gld.€ Ta znesek se ni vknjižil v glavni knjigi, zató je sevéda pogrešek tudi pri sklepní inventuri, kjer terjatve ne znašajo 189 gld.,

nego samó 164 gld. — Pri dogodku dné 26. I. se je v načrtu pozabilo pristaviti, da je treba oddajo naročene omare zabeležiti tudi v naročilno knjigo. — Dné 31. I. »Od S. Gregorčiča, trgovca z železino, prejel sem v teku januarja različno železino. Račun znaša 38·50 gld., katerega bodem poravnal koncem marca«. Namesto tega zneska se je vknjižilo v dnevniški knjigi 28·50 gld., v glavni knjigi pa 25·50 gld. — Velika hiba je na str. 146. Gotovine izkazuje namreč inventar na 144. str. 315·60 gld., v blagajniško knjigo pa je prepisanih 366·50 gld.; bržkone je g. pisatelj v naglici pogledal v inventuro na drugo vrsto, kjer se je res pri aktivnem imeui za opravo in orodje računalo 366·50 gld. Zató sevéda tudi dobiček koncem meseca ni izračunjan prav. — Pri sklepní inventuri se je takisto pripetila neprijetna pomota, zakaj pri dolgovich je zaračunjana vsota gld. 38·50 (ne 28·50, kakor vidimo ondu) H. Štancerju, kateri niti nima računa v glavni knjigi, dočim se mora zaračunjati S. Gregorčiču. —

Jezik v knjigi je dosti dober, dasi bi bilo po nekod želeti točnejšega izražanja, zlasti gledé na učence, katerim je namenjena. Po zunanji obliki je »Obrtno knjigovodstvo« lično in Hribarjevi tiskarni vsekakor na čast. G. dr. Romih je s svojim delom ustregel čutni potrebi naših obrtnikov in obrtnih učnih zavodov, in zató je res upati dobrega uspeha, ako se popravijo óni nedostatki, katerih se nam je zdelo potrebno omeniti.

A. Funtek.

Osnovni nauki iz fizike in kemije za ljudske in meščanske šole. V treh oddelkih. Na podlagi učnih načrtov za osmorazredne ljudske šole na Kranjskem od dné 25. septembra 1886. I. spisal *Andrej Senekovič*, c. k. gimn. ravnatelj. I. del. V berilo je vtisnenih 52 slik. Cena vezani knjigi 60 kr. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. 1892. — O tej lepi šolski knjigi nam je spisal g. prof. *M. Cilenšek* natančnejšo oceno, katero pa smo morali odložiti za prihodnjo številko.

Mlinarjev Janez slovenski junak ali vplemenitba Teharjanov. Spisal po narodni pripovedki iz srede petnajstega stoletja *F. Kočevar*. Drugi popravljeni in predelani natis. V Celji 1892. Izdal, tiskal in založil D. Hribar. 150. str. Cena 40 kr., po pošti 10 kr. več. — Prav je, da se je priredila nova izdaja Kočevarjeve povesti, katere že nikjer ni bilo dobiti v knjigotrštvu, in takisto je prav, da se je iztrebila óna neužitna zmes štajersko-hrvaškega narečja, v katerem je izšla leta 1859. prva izdaja. Toda v »popravljenem in predelanem« natisku bi bilo vsekakor treba nekoliko več pile, zakaj slovniških in stilistiških hib je tudi v novi izdaji več nego dovblj. — Zunanja oblika knjigi je lična in ukusna.

Národna biblioteka. Prejeli smo 39. in 40. zvezek »Narodne biblioteke«, katero izdaja g. Krajec v Novem Mestu. V 39. zvezku je priobčena povest »Solnce in senca«, preprostemu ljudstvu v poduk in zabavo spisal *J. Bedenek*, v 40. zvezku pa »Svitoslava«, povest za slovensko ljudstvo, spisal *Vonimir Križan*. — Vsebina prve povesti je ta-le: Potegunovega Janeza zapró, ker je baje pri fantovskem poboju zabodel Gostovega Pavleta. Prisodijo mu petletno ječo, v kateri pa od žalosti umrè. Po njega smrti šele se zvè, da je nekdo drug zaklal ónega Pavleta. Dočim je Janez zaprt, shajajo se v vasi vaščani na različne pomenke, kjer zlasti besedujejo Drobnavov Tomaž, Frjanov Janez, nekov gostač, stari Lokar in málinarica Glavarica. Ti ljudje so strahovito modri in učeni; iz večine govore o prikazih na nebu, kakó je na meseci, zakaj ondu ni ljudij in živalij, koliko Šmarnih gor bi bilo treba postaviti drugo na drugo, da bi napósled sezale do meseca i. t. d.; Drobnavov Tomaž razklada svojim poslušalcem, ki ga sevéda vsi prav dobro umejo, kdaj je mesec v prizemnosti, kdaj v odzemnosti, pripoveduje o njega izpreminih in Bog vé o čem še — iz kratka: časih se ti res zdi, kakor bi bil hotel gosp. pisatelj spisati nekakšno — zvezdoslovje, čegar nauki pa se kaj čudno slišijo iz